

SETMANARI AUTONOMISTA D'ESQUERRES

Redacció i Administració: Canovelles, 6

INFORMACIONS DE LA COMARCA

GRANOLLERS

DEL MOMENT POLÍTIC

Què fa l'Ajuntament?

La forma com actua nostra Corporació Municipal fa llàstima. Tan bona investida com havia pres en aquells *plenos* en que el *pupi* senyor Cunillera va intentar passar la *maroma*, i de cop i volta, té: com si el motor no li funcionés be, s'atura i no tira endavant. Perquè, ciutadans, la cosa és per ocupar-nos-en.

Ja va per set mesos que el Govern del Dictador Primo de Rivera deixà pas a un altre general que havia de conduir la nació pels bons viarans de la normalitat, i a Granollers la cosa està tan malament o pitjor que abans. Segueix el mateix estat de coses. Els tributs ciutadans no han disminuït en res; les càrregues dels veïns són tantes com eren en un principi; l'Emprèstit, el ditxós Emprèstit que tant enrenou va moure, està tal com el deixà l'Ajuntament passat; d'obres i millores, no se'n veuen per enlloc; les clavegueres, les escoles, les urbanitzacions, res. Res de res! Sols es paguen els cupons amb una puntualitat que fa caure d'esquena. I veient tot aixó, hom es pregunta. ¿Què fa l'Ajuntament?

Som nosaltres, els que opinavem, com seguim opinant, que uns Ajuntaments com els que va constituir automàticament el Govern Berenguer no havien de venir a fer gran cosa. Sobre tot, cap ajuntament que pensi pot afrontar ni un sol projecte important en uns mesos que, com els que estem passant, són d'interinitat. Però si els Ajuntaments no han de resoldre els problemes, almenys haurien de plantejar-los i orientar l'opinió pública, la vertadera opinió del poble, que vol saber, perquè li interessin, les coses de la comunitat.

Pel que atany a Granollers, caldrà que, per part de l'Alcaldia, es comuniqui als ciutadans tot el que havien fet mal fet els ajuntaments de la primera Dictadura i fins els que abans de l'any 1923 havien governat a Granollers.

Convindria que s'orientés als veïns de la ciutat i se'ls donés a conèixer — amb dades certes i resumides — quins foren, en ordre polític, els que perseguiren als ciutadans honrats, els que s'oposaren a que l'expressió lliure de pensament pogués fer-se a Granollers com si no hi hagués Dictadura, els que manaren empresonar els treballadors perseguïts per suposats delictes socials.

I en ordre administratiu, caldria que es senyalessin també els mals administradors, aquells que en profit propi i afany de lucre produïen o feien produir, en perjudici de la població. Perquè ha arribat l'hora de que Granollers sàpiga la veritat ben crua; el ciutadà no pot estar (per ignorància mai ben justificada) en perill de triar els menys bons i deixar sense representació als que de debò sabrien portar el govern de la ciutat pels camins de la llibertat i de la democràcia, així com també portar l'erari del comú pels viarans d'una sincera i honrada administració.

Totes aquestes coses podrien ventilar-se en sessions públiques de tot l'Ajuntament, on el poble podés tenir-hi cabuda. Més, es veu clar que el senyor Alcalde, *nostre digníssim Batlle*, no està per més discussions i no vol sessions plenàries del Consistori. Ja fa tres mesos que no s'ha reunit l'Ajuntament; i quan li pregunten els motius, diu que no hi ha res d'importància per a tractar. Ni que fossim en un poble de quatre cases!

I mentre el senyor Rosàs, alcalde de la segona Dictadura, nomenat per obra i gràcia de la «Lliga», no sap que hi hagi res d'importància per a ocupar-se'n l'Ajuntament, cada dia i a tot arreu hom parla d'assumptes capitals per a la vida futura de Granollers; assumptes i problemes que es discuteixen, la majoria de les vegades, amb complet desconeixement i sols per a fer atmòsfera.

Senyor Alcalde: si vostè no vol sessions municipals, demani al menys la tribuna de «La Unió Liberal» i d'allí estant digui al poble de Granollers tot el que té al pap. No vulgui controvèrsies; però al menys digui'ns quelcom de tot quant li ha preparat el senyor Rossell, en aquests mesos que actua de *funcionari revisor*. La ciutat li restarà agraïda, i nosaltres sabrem a qui haurem de donar nostra representació, quan arribi el moment d'acudir a les urnes.

Desengany

Ens l'ha produït el confrare granollerí «Inquietud», per al que tenim vera simpatia per redactar-lo volguts amics, i per la seva finalitat, anhel sentit pels qui la causa de la reivindicació societària ens ha semblat sempre la més justa i la que millor pot ennoblir als que sense claudicacions de cap mena, hagin sabut enarbolar i mantenir en tots terrenys i «sens màcula» tan simpàtica bandera.

En la seva darrera edició inicien l'atac per diversos fronts i si fora gosadia seguir-los pels viarans que hom endevina, no obtindrien segurament perdó, si no anunciaven el «locat», en ésser aludits de la manera més injusta pels que inspiren el periòdic obrerista.

La nostra cura en posar-nos a cobert de les carícies de l'actual Dictadura la justificarà tot hom menys els que, per col·laborar-hi, en forma gens discreta, poden expressar lliurement i sense temença els seus punts de mira, així en l'ordre polític com en el social, malgrat llurs propagandes portin la signatura i el facsimil de l'autor.

La persecució de que se'ns fa objecte a nosaltres, liberals «de sempre», per part dels reaccionaris que governen Granollers, per l'apoi amb l'apoi dels titulats extremistes, no té precedents, i això abriguem la convicció que ho hauran de reconèixer els que en tot moment han pogut fer la seva via sense el més lleu entrebanc.

Exposar una doctrina i defensar-la amb braó des de la premsa per ignorat autor, no

creiem que sigui cosa censurable, car no haurà de millorar la ni augmentarà son valor una firma ni un retrat més o menys artístic.

Per això trobem fora de to que des de les columnes d'«Inquietud» vulgui presentar-se la nostra actuació com obra dels que poden dir-ho tot escudats o emparats en l'anònim. No; els que fem LLUITA no ens sentim herois ni per a fer de víctima; emperò, per a desemmascarar davant del poble els marmanyers de la política, posaríem a contribució les nostres energies, i, si es fa precís, recabaríem la valuosa cooperació dels que varen idear la conveniència de dotar a Granollers d'una publicació esquerrana que en tot moment defensés la classe proletària, als quals oferim la més ferma i sentida reciprocitat.—X

Investides

Hom diu que acabada la tasca que tenia encomenada la Comissió de Festes de l'Ajuntament, ha rebut «per correu» la dimissió d'un vocal: En Ramón Montañà, que quan no pot enfadar-se amb ningú, s'enfutisma amb ell mateix. Per no haver-se acceptat les seves pensades ha produït *crisis parcial*.

—Hom anuncia crisi a l'Ajuntament; hi ha crisi a la Comissió de Festes; i altra crisi es porta amb reserva, si bé és ja el *secreto a voces*.

S'han d'acabar les *comissions*, com diu en Condom en la taula de La Unió Liberal.

—«La Nau», fent-se ressò de l'èxit obtingut pel Pare Aubanell en el Centre Gremial, diu que han signat el document contra l'acord municipal creant l'Emprèstit, el Partit Liberal Romanonista i els individus de la Junta Directiva de La Unió Liberal.

El què no diu «La Nau», i naturalment ho diem nosaltres, és que el Pare Aubanell en aquest assumpte sembla que tracti amb els pagesos dels volts de Can Casaca, car la disposició que empara als Ajuntaments per a declarar lesius els acords municipals des de l'any 1923, es refereix als que no foren recorreguts, i el que ens ocupa ho va ésser, entre altres, pel Centre Gremial del mateix Pare Aubanell, i hom espera que el Tribunal Contenciós digui la última paraula.

Millor fóra que els digués als vius de Granollers, que l'advocat i el procurador del Banc de Préstecs i Descomptes en nostra ciutat, senyors de Riba i Puntas, no troben la manera d'aconsellar l'anul·lació tan desitjada, ni siquerra que no es pagui el cupó.

¿Entesos?

—El Noi de Tona està que treu foc pels queixals que li queden perquè el seu incondicional, En Rafael Prades, ha firmat l'instància demanant que es centralitzi (?) el mercat, fent-lo arribar a la Plaça de Vordaguer.

¿Quin desengany, ara que volia fer-lo Tinent d'Alcalde romanonista!

—El Místic de Loyola va dir, dies enrera, en una taula de la Guatlla, que ell no llegia LLUITA.

No; si a nosaltres ens interessa que siguin els granollerins els que coneguin el més barat dels Dictadors.

—En Peret Pineda ha organitzat una orquestra d'Acció Catalana

Ja són onze, comptant-hi el Clar-i-net.

Però, i la *batuta*? Que volem dir que en té en Pineda?

—«El Niño de las Placas» cerca contracta.

L'oferim a les empreses, bo i reconeixent que les seves habilitats les llueix amb els *mansos*.

De Sanitat pública

L'estat sanitari de la nostra població no podem dir que sigui dolent; emperò, per multitud de circumstàncies que fora llarg l'anomenar, especialment el costum de beure aigües dels pous per l'única i exclusiva raó d'ésser més fresques, la gent en fa un ús desmesurat que els porta, la major part de vegades, a sofrir les anomenades malalties de l'aparell digestiu de major o menor gravetat, segons siguin les circumstàncies de receptivitat del cos en penetrar l'agent infectant en relació estreta amb les seves defenses orgàniques. Aquesta consideració ens fa deduir que, malgrat i que les aigües dels pous són sempre dolentes en el sentit microbià, la virulència dels microbis que constantment hi fan cria és molt variable i per això no sempre són per igual perniciosos pel cos humà. Això no obstant, es desenvolupen, com en el present en nostra població, una gran quantitat d'estats infecciosos incipients que es manifesten per abundoses diarrees de més o menys durada i intensitat, que emmena en alguns casos al desenvolupament de veritaders estats infecciosos de la més capdal importància, ja sigui pel que dèiem abans de les resistències orgàniques, ja pels deficients cuidados que es té amb els malalts, sobre tot en aquests principis d'insult microbià. Ço vol significar que les anomenades diarrees estivals no sempre, com ara, estan desproveïdes dels més afrosos perills, sobre tot en les criatures, en les quals, ultra els perills infecciosos, tenen els nomenats de deshidratació dels tendres teixits, sobrevenint la mort en no pocs casos.

Es, doncs, un problema permanent, encara que aguditzat en aquests temps estivals, la qüestió dels abasteïments d'aigües d'una població per tal d'evitar el consum de l'aigua de pou, sempre perniciosa. Més encara, per a la resolució d'aital problema, la qüestió dels desaigüaments que afavoreixen l'establiment d'aigües potables convenientment vigilades al fi, no sols de no autoritzar sots cap motiu l'establiment de nous pous, àdhuc que per a fer tancar els actualment existents, problema que sovintment es planteja als pobles sempre que la salut es veu compromesa per la presentació de les malalties anomenades infeccioses.

Sots aquests aspectes hem de recordar als nostres dirigents del Municipi el mal efecte que en general produï el que temps enrera es desfés l'obra començada de la claveguera del carrer de Tarafa, que si bé no resolva el problema del sanejament públic en l'aspecte total, era bona iniciació d'una obra que, sigui el que la fassi, ha de merèixer l'aplaudiment dels ciutadans, per quant significa la bona orientació en escometre el general problema sanitari de la nostra ciutat. Es hora ja de que els polítics, siguin quins vulguin, no s'ostreguin per cap motiu de l'usdefruit dels ciutadans totes aquelles millores de caràcter sanitari que tenen dret a assolir com a ciutadans i pel benestar que representa la salvaguarda de la salut. Les qüestions sanitàries, com les culturals, han de quedar sempre al marge de totes les qüestions mesquines, d'amor propi i

Per causa de l'agombolament de treball a l'Impremta Garrrell, el número de LLUITA corresponent a diumenge, dia 24 d'agost, no es publicarà

personalíssimes, que són sovint les que únicaament priven en les col·lectivitats en nostres temps. Si de debò els dirigents estimen la salut del poble, no han de reparar en mitjans per tal de proporcionar-li el seu benestar. Que els homes passen i la ciutat es va quedant rera-rassada en el sentit de son millorament moral i material.

Vagin, doncs, dirigides aquestes ratlles a tots els polítics militants, per tal de que tots plegats es preocupin del millorament de la salut del poble. Una de les qüestions més primordials a resoldre, és la de l'abasteïment d'aigües públiques, el tancament de pous i la construcció de les clavegueres generals, que faran possible l'assoliment d'aitals millores.

ALFRED CANAL

Don Antoni Cunillera i Farnés ingressà a la Unió Patriòtica de la Rambla dels Estudis, de Barcelona, el dia 1.er d'Agost de 1928 i es donà de baixa el dia 20 de Març de 1930.

El 13 de juliol de 1912

«Inquietud», periòdic quinzenal d'esquerres, publicava en son número del dia 9, la nota que a continuació transcrivim:

«Per dificultats motivades per les actuals circumstàncies, ens és impossible, de moment, celebrar el míting projectat en commemoració del 13 de juliol de 1912.»

Els elements que escriuen, llegeixen i propaguen «Inquietud», són els més radicals en les concepcions polítiques, i són també membres de la Junta de Govern de La Unió Liberal. Quan solament eren socis i la seva actuació era de franca oposició a la Junta d'aquells temps, es trobaven constantment en situació de criticar les Juntes que es succeïen, per no celebrar aqueixa festa commemorativa del 13 de juliol de 1912.

Nosaltres esperavem que aquest any, que ja no hi ha Dictadura i que és dirigida la primera entitat liberal per homes que tenen ben arrelats els sentiments de llibertat i democràcia, la festa del 13 de juliol seria ben mascler. I... res: tot s'ha tornat bona aigua i el periòdic que té el domicili a La Unió Liberal ens diu tot el que vostès ja han vist.

A nosaltres ens consta que per part de les autoritats superiors no s'ha posat cap dificultat, ni gran ni petita, per a la celebració d'aquest acte. I si les autoritats no s'hi han oposat, ¿podria la Junta dir-nos a qui no va bé que es celebri?

Estem escamats; tant més, quan aquesta resolució de la Junta de Govern coincideix amb l'haver-se atrevit, el secretari particular del nostre digníssim batlle, senyor Rosàs, a assistir a un acte oficial de la casa; àdhuc que aquest mateix senyor, que nosaltres no sabem res dels seus principis liberals, sosté diàriament conferències discretes amb significats membres de la dita Junta de Govern de La Unió Liberal.

De moment no fem altres comentaris; però desitgem una explicació, perquè aquest modest periòdic, encara que no tingui l'honor d'ésser orgue oficiós de la Junta de Govern de La Unió Liberal, per idèntics motius que els redactors d'«Inquietud» està interessat en la marxa de dita Associació i desitja que en assumptes importants i delicats com el de que es tracta, es procedeixi amb més franquesa i amb una mica menys de diplomàcia.

Lletra a un ex-exiliat

(FRAGMENT)

Es evident que la situació política catalana i espanyola en general, és cada dia més caòtica i inversemblant, puix per una part els personalismes o antagonismes dels elements que en podríem anomenar inèdits, car encara no han arribat a governar, com són els republicans, fa que sigui impossible una entesa amb els socialistes, anarco-sindicals i comunistes —que són els únics que vertaderament es sacrificuen—per a anar a la implantació d'un programa mínim amb la República com a forma de govern i la Federació com a sistema.

També influeix molt en aquest estat abúlic, la desaprensió d'alguns polítics vells, que amb el sagrat nom de la pàtria, sols busquen un profit immediat i personal. Crec que ja comprendràs que parlo d'aquests senyors que en tenen la tasca de Catalunya endins, apoderant-se dels càrrecs públics per poder ofegar tot sentiment de llibertat i de consciència cívica, o sigui els elements de la Lliga Regionalista

Per altra part, els elements reaccionaris i els partidaris dels règims absolutistes, en la companyia d'En Berenguer i el seu es preparen a fer unes eleccions que tothom reconeix seran les més vergonyoses i anacròniques que s'han fet a Espanya de molts anys ençà. Per mitjans coactius i coercitius es disposen a sostenir el que, humanament i legalment és impossible ni tan sols d'apuntalar-se. La prova d'això que et dic, la tenim en l'implantació del carnet electoral, car sols ho serà en les ciutats d'alguna importància, que és allà on és menys necessari, puix s'hi respira un perfecte ambient de ciutadania i de civisme com mai no havíem pogut ni tan sols somniar, i en les quals ells ja saben que no hi tenen res a fer; en canvi, en les ciutats rurals i en els poblets, en els quals es poden cometre tota classe d'ilegalitats i d'atropells, no els interessa la implantació del sudit carnet; així els cacics podran fer de les seves i tornarem a veure com en els districtes en que impera l'encasellat i la coacció, tot el cens—sense mancar hi un sol vot—ha votat a favor del candidat dels elements retardataris.

Un dels factors, el més important, que contribueix a que aquests senyors facin poc menys del que els dona la gana, és l'estat de postració a que s'ha entregat el poble, car en els primers dies de la caiguda de la primera dictadura es respirava, es palpava, com vulgarment es diu, un esperit de revolució, de rebel·lió, un afany inconegut d'intervenir en la cosa pública; ara, en canvi, sembla talment com si a tots ens haguessin aplicat injeccions de panxacontentisme: tal és l'indiferència amb que ens mirem els fets vandàlics que han pa-

ssat a la presó de Barcelona, el retorn als empresonaments governatius, el règim de perpètua censura, la suspensió de tots els actes públics, la negació de tot sentiment de llibertat i d'expansió ciutadana, etc., La il·lusió que ens havíem fet de veure, en un demà molt pròxim, l'instauració d'un règim de màxima justícia política, amb recança he de dir-te que cada dia el veig més llunyà. Mentrestant, hi ha alguns senyors, amb pretensió de liberals i esquerrans, i alguns d'ells republicans, que s'entretenen a jugar a fer estatuts; sempre d'esquena al poble, és clar.

Vosaltres, que, en els moments que els qui avui gallegen de patriotes i de catalanistes a ultrança rendien acatament al més ominós dels dictadors, vàreu oferir tot el que posseïeu: llibertat, diners, família, llar, tranquil·litat, àdhuc la vida, us semblarà estrany que pugui existir tanta felonja i poca vergonya, però per dissort és ben cert.

Per la transcripció
PAU BRUELDA

Barcelona, agost de 1930

NOTICIES

Una Exposició a l'Escola del Treball

Amb assistència del tinent d'alcalde don Josep Boix, i dels consellers senyors Marimón, Jonch (J), Puchades, Estrada i Cunillera, tingué lloc, diumenge passat, la inauguració de l'Exposició dels Treballs de Dibuix que durant el curs de 1929-1930 han realitzat els alumnes de l'Escola del Treball de Granollers.

Aqueixa exposició, molt ben instal·lada en el segon pis del Col·legi Municipal de Segona Ensenyança, demostra ben clar la profitosa feina feta pels alumnes obrers de les seccions de manyans, paletes, fusters i dels que assisteixen a les classes de dibuix artístic. Els professors, senyors Toront (A), Lassús i Boët, mereixen felicitacions que ja reberen en els moments de la inauguració i que suposem aniran rebent-les dels que visitin l'exposició.

A nosaltres, i amb els qui redactem aquest periòdic tots els reunits, ens agradà de debò aquell esforç fet per alumnes obrers. Granollers no veu aquells treballs en cap de les exposicions que es fan a les escoles; i seria una llàstima que aqueixa exposició es tanqués sense haver-la visitada tots quants puguin interessar-se per les coses del dibuix industrial i artístic.

Ens digueren, en acomiadar-nos, que estaria oberta tots els vespres; i suposem que hauran estat molts els que hauran anat a visitar-la.

Revisat per la censura governativa

Canvi de telegrams

Amb motiu del tràgic accident ocorregut a Barcelona, del qual n'han estat víctimes qualques bombers, s'han creuat aquests dos telegrams:

«Cap del servei de Bombers de Barcelona.

«El Cos de Bombers de Granollers us dona el pèsam per l'accident ocorregut abans d'ahir. —El cap del servei, Marcellí Roquet.»

«Cap del servei de Bombers de Granollers.

«Agraïm sentit pèsam dels companys de Granollers.—El cap dels Bombers, Gutiérrez.»

El tràfic de «blanques»

Demaneu amb interès al senyor Director del quinzinari d'esquerres «Inquietud», que amplii, amb tots els noms i cognoms dels que intervingueren, fins que s'hagi ben aclarit aquest assumpte del «tràfic de blanques», del qual ja en dos números se'n fa ressò en la secció de «Inquietud a l'aguait».

Suposavem que el senyor Director d'«Inquietud» sabia coses; ara, que creiem que no les volia dir. Però si ell les sap i les vol dir, per nosaltres que no estigui; perquè si vol que el senyor Batlle parli, en té per estona. Nosaltres encara estem esperant que parli del què ha fet en relació amb la recerca dels autors que en malhora trencaren la lloseta de marbre que donava el nom al carrer d'En Joan Montañà, i per ara se llama andana.

Ah!... Però si el nostre digníssim Alcalde no ha dit res d'aquest «affaire», els que van a dormir d'hora li senyalaren una pista. A veure, a veure si s'haurà de canviar el cap de policia, o si precisarà també nomenar-li un assessor.

Crònica de teatres

«L'home que faltava»

Dimecres nit tingué lloc, al teatre de La Unió Liberal, l'estrena, per la companyia Vila-Daví, de la comèdia en tres actes, original de Fèlix Ganderà, adaptada al català per Salvador Vilaregut, titulada «L'home que faltava».

Diguem que vàrem passar una agradable i divertida vetllada, puix la fina comèdia, abundosa en acudits de bona llei, tingué la virtut de fer-nos passar inadvertides les tres hores transcorregudes en la seva representació.

Els assistents a la funció premiaren amb forts aplaudiments la feliç interpretació, i en particular la tasca de la parella capdavantera de la companyia, que estigueren senzillament admirables.

¿No seria possible representar-nos, per aquest excel·lent conjunt, «El carrer» o «Fí de jornada», les dugues obres d'esclatant èxit en la finida temporada al Romea?...

FANNY

Imp. Garrell : Clavé, 25 : Telèfon 23 : Granollers

Anís
Picarol

Demaneu-lo a tot arreu

FABRICA DE LICORS I ANISSATS
de
Francesc Ventura
Xampany "Codorniu" i Xampany "Montbuy"

Despatx
Plaça del Bestiar, núm. 24

Granollers
Telèfon 75

Fàbrica
Plaça de la Mercè, 3, 4 i 5

Pompes Fúnebres "LA VICTORIA, S. A."

Carrer de Barcelona, 30 ♦ GRANOLLERS ♦ Telèfon 267

Aquesta Empresa s'encarrega de tota classe de serveis funeraris ajustant-se a les disposicions regulades per la Llei de Sanitat
AUTOS COTXES FÚNEBRES "HISPANO" PER TRASLLAT DE RESTES MORTALS
 Gran assortit en CORONES, PENSAMENTS, CINTES, CREUS, ANGELS i demés estres funeraris

Aquesta Empresa garantitza al públic que tots els serveis que se li encarreguin, seran realitzats a preus més reduïts que en qualsevol altra funerària i amb tota rapidesa i pulcritud. **SERVEI PERMANENT**

Gran Fàbrica de Gaseoses i Sifons

Fàbrica

Carrer de Paludàries

CLOTET

Despatx

Plaça d'Àngel Guimerà

GRANOLLERS

TELÉFON 74

Tota l'aigua emprada per aquesta casa per a la fabricació dels seus acreditats productes és esterilitzada amb OZONO, el procediment científic de més eficàcia

Concessionari únic de les cases

Societat anònima DAMM Orange Crush S. A. E.

Demaneu sempre el «Sifon Clotet» extra esterilitzat

◀ CASA PARÍS ▶

GRANOLLERS

La més important de Granollers en Camises, Gorres, Barrets, Corbates, Mitjons, Elàstics, Cinturons i Bisuteria
Camises Sport amb colls de dues formes
 Perfumeria de les millors marques : Venda a raig
 Vestir-se amb articles de la CASA PARÍS, és un segell de distinció
Vingui vostè a visitar les nostres vitrines

146 : Carrer del General Prim : 146